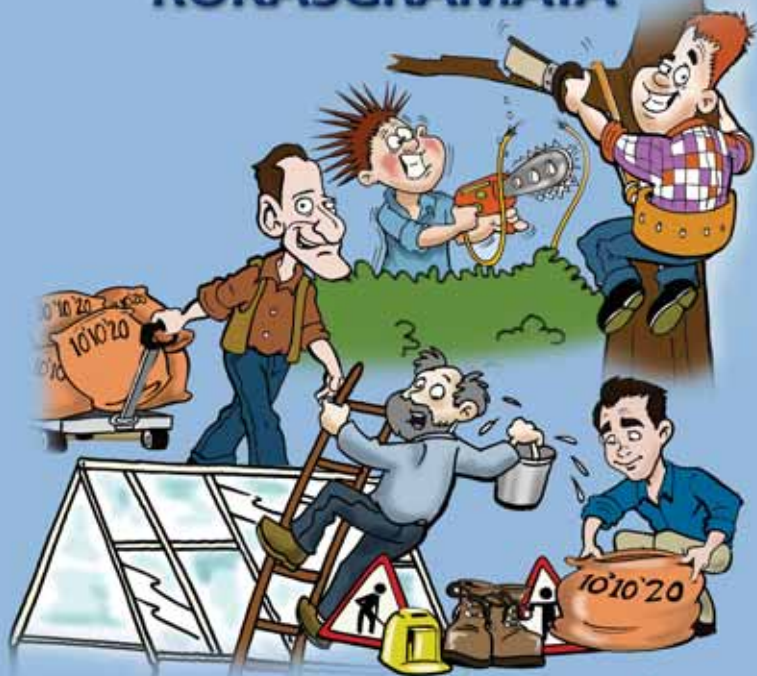

DĀRZKOPĪBAS SEKTORA VESELĪBAS UN DROŠĪBAS PAMATU ROKASGRĀMATA

Satura rādītājs

Lappuse

Veselības un drošības nozīmīgums darba vietā

3

- Nelaiemes gadījumu cēloņi
- Nelaiemes gadījumu sekas
- Visu darbinieku veselības un drošības nodrošināšana

Bīstamie faktori darbavietā

11

- Roku darba veikšana
- Darbs ar aprīkojumu
- Slīdēšana, pakļupšana un kritieni
- Drošība darbā ar elektrību
- Drošība darbā ar ķimikālijām

Ārkārtas gadījumi

33

- Pirmā palīdzība
- Ugunsgrēki

Jūsu veselības, drošības un labklājības nodrošināšana

37

- Veselības aizsardzība
- Personīgais aizsargaprīkojums un apģērbs
- Darbinieku labklājība
- Vispārēja informācija

ĪEVADS

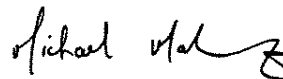
Īrijas dārzkopības industrija ir trešais lielākais zemkopības uzņēmums Īrijā. Kā industrija, tā nodarbina vairāk nekā 18 500 darbiniekus ar pilnu slodzi kā pārtikas, tā arī nepārtikas sektoros.

Vēl nesen šī darbietilpīgā industrija lielā mērā balstījās un viesstrādnieku darbu. Pašreizējās aplēses liecina, ka primārās ražošanas līmenī 4 no katriem 10 dārzkopībā nodarbinātajiem strādniekiem ir iebrucēji. Daudziem no šiem cilvēkiem ir ierobežotas angļu valodas zināšanas.

Darbs ar zemi tiek uzskatīts par nodarbošanos ar augstu nelaimes gadījumu īpatsvaru - arī dārzkopība nav izņēmums.

Bord Glas un Veselības un Drošības Pārvalde ir izstrādājuši šo publikāciju ar mērķi darīt zināmus galvenos veselības un drošības aspektus un nelaimes gadījumu profilakses pasākumus darba vietās. „Dārzkopības sektora veselības un drošības pamatu rokasgrāmatai” vajadzētu kļūt par noderīgu instrumentu katram šajā industrijā nodarbinātajam - gan pašnodarbinātajiem, gan darbiniekiem, gan arī darba devējiem.

Šī kopējā iniciatīva it īpaši apzinās dārzkopības darbaspēka daudz kultūru raksturu un tās mērķis ir nodrošināt, ka visi dārzkopībā nodarbinātie izprot riskus darba vietā un veicamās darbības, kas nepieciešamas, lai izvairītos no nelaimes gadījumiem. Šī rokasgrāmata ir izdota piecās valodās: angļu, latviešu, lietuviešu, poļu un krievu.

Michael Maloney
Bord Glas
Vadītājs

Tom Beegan
Veselības un drošības pārvaldes
Vadītājs

Veselības un drošības nozīmīgums darbavietā

Dārzkopībā kopumā;

- Katru gadu notiek vieni un tie paši nelaimes gadījumi – **paredzams!**
- Lielākā daļa nelaimes gadījumu ir **paredzami un novēršami!**
- Lielākoties darbinieki paļaujas uz veiksmi, **nevis uz labu situācijas pārvaldīšanu!**

Nelaimes gadījumu cēloņi

- Informācijas, instruktāžas, iemaņu un uzraudzības trūkums
- Nevajadzīga riskēšana/norādījumu neievērošana
- Nepareiza roku darba veikšanas tehnika
- Nedrošs darbs augstās vietās
- Nedrošas darba sistēmas
- Slidēšana, pakļupšana un kritieni
- Strādāšana noguruma vai spēku izsīkuma stāvoklī

Nelaiemes gadījumu sekas

Cietušajam

- Iespējamās stipras sāpes, ciešanas un traumas
- Ekonomiskais spiediens uz cietušo, sevi un ģimenes nodrošināšanai
- Slimnīcas un medikamentu izmaksas
- Var beigties ar ilgstošu savainojumu vai nāvi
- Darba nespēja – iespējams, uz ilgu laiku
- Var būt nepieciešama pārkvalifikācija
- Gara panīkums

Darba devējam

- Izmaksu palielināšanās aizvietotājdarbinieka meklēšanai un apmācīšanai
- Laiks, kas nepieciešams nelaimes gadījuma izmeklēšanai
- Apdrošināšanas maksu un medicīnas izmaksu palielināšanās
- Rezultāta radušies aprīkojuma, ēkas bojājumi
- Iespējamās juridiskās izmaksas, kas saistītas ar civillietām vai krimināllietām
- Negatīva publicitāte – reputācijas zaudējums
- Produktivitātes samazināšanās

Darbinieku drošības un veselības nodrošināšana

Veselības un drošības galvenās prasības noteiks jūsu darba devējs un tās galvenokārt būs vērstas uz šādām piecām jomām;

1. Sākuma ievadapmācība

Apmācības programma aptver šādas pamatsfēras:

- Industrijas, kurā esat nodarbināts(a) kopējais pārskats un raksturs.
- Akcents uz veselības un drošības procedūru ievērošanu, kā mērķis ir nelaiemes gadījumu profilakse.
- Sadarbības ar jūsu darba devēju nozīmīgums, saistībā ar drošības rīcības programmu.
- Disciplināro pasākumu, kas sekos ļaunprātīgai Veselības un drošības procedūru pārkāpšanai, nepārprotama izskaidrošana.
- Drošības Nolikuma loma un nozīmīgums nelaiemes gadījumu profilaksē.
- Apmācībā arī jāiekļauj ieskats vides, higiēnas un kvalitatīvas pārtikas ražošanas jautājumos.

Drošības nolikums:

Tas ir rakstisks dokuments, kura mērķis ir minimizēt visu darbinieku, vai kurus šāds darbs var nelabvēlīgi ietekmēt, pakļautību ievainojuma vai veselības bojājuma riskam darba vietā.

Drošības noteikumu sagatavošana ir darba devēja pienākums.

Nolikumā jābūt iekļautiem rakstiskiem veselības un drošības pasākumiem, kas tiek veikti darbinieku aizsardzībai. Savukārt, darbiniekiem jāsadarbojas ar darba devēju, lai to sasniegtu.

Darba devējam ir jānosaka bīstamie faktori, piem.,

- Darbs ar tehniku
- Darbs augstumā
- Aprīkojuma pielietošana
- Roku darba veikšana
- Troksnis
- Bīstami putekļi
- Darbs ar ķīmikālijām u.c.

Drošības nolikumā jūsu darba devējam noteikti jāveic trīs pamatpasākumi:

1. Jānosaka visi bīstamības faktori
2. Jāveic riska novērtēšana
3. Jāiekļauj pasākumi, kuri ir nepieciešami riska kontroles veikšanai attiecībā uz katru bīstamības faktoru

Briesmas Ikviens faktors, kas var izraisīt briesmas

Risks Iespējamība – liela vai maza – ka kāds var tikt pakļauts briesmām, kopumā ar notikušo negadījumu smagumu

2. Riska novērtēšana

Riska novērtēšana: Rūpīga visa tā, kas jūsu darbā varētu būt cilvēkiem bīstams, apzināšana tā, lai jūs varētu izvērtēt, vai esat veikuši pietiekamus drošības pasākumus briesmu novēršanai, vai ir kaut kas veicams vēl, piem., tehnika, darba aprīkojums, elektrība un darba sistēmas

Riska kontrole: Likums pieprasa, lai jūs darītu visu praktiski iespējamo, lai nodrošinātu, ka neviens netiktu ievainots.

Risks ir atkarīgs no apstākļiem

- Vai kāds ir pakļauts briesmām?
- Vai briesmas var kādu savainot?
- Cik nopietna būtu trauma?
- Kādi pasākumi tika veikti, lai nodrošinātu, ka briesmas nenodarīs kaitējumu?
- Vai ir nodrošināta pienācīga uzraudzība?
- Vai ir nodrošināta pienācīga apmācība?

Riska novērtēšana ir riska faktoru pārbaude, kas norādīs drošības pasākumus, kas jau ir veikti darba vietā. Tā noteiks arī to, vai veiktie pasākumi ir pietiekami, vai arī ir nepieciešams izdarīt kaut ko vēl.

3. Apmācība roku darba veikšanai

Apmācība būtu veicama organizētā grupā, kuru jāvada kompetentai apmācības organizācijai. Šāda apmācība būs akcentēta uz specifiskiem uzdevumiem, kurus jūs veicat ikdienā, piem., roku darba tehnika, ķimikāliju izmantošanas drošība.

4. Apmācība darbam ar tehniku un aprīkojumu

Darba devējam jums jānodrošina atbilstoša apmācība darbam ar tehniku un aprīkojumu.

Attiecībā uz darbu ar pacelāju, darba devējam jānodrošina pamatapmācība, saskaņā ar pacelāju vadītāju – operatoru apmācības normām un noteikumiem.

5. Komunicēšanās

Ir ļoti svarīgi, lai starp darbiniekiem un darba devēju pastāvētu abpusēja saikne. To var panākt ar;

- Periodiskām apmācības programmām
- Patstāvīgu uzraudzību
- Sasaucot sapulces veselības un drošības jautājumos
- Uzstādot brīdinājuma zīmes bīstamajās darba zonās un uz mašīnām

Bīstamie faktori darba vietā

1. Roku darbs

Roku darbs ietver sevī smagumu pārvietošanu, ieskaitot pacelšanu, nešanu, vilkšanu, stumšanu vai smaguma atbalstīšanu.

Nepareizi veikts roku darbs var izraisīt muguras traumas, satiepumus, trūces, roku, locītavu, plecu un elkoņu izmežģījumus. No visiem darbā neierašanās gadījumiem, kas ilgst vairāk nekā trīs dienas, 30% ir saistīti ar traumām, kas iegūtas nesot, paceļot un pārvietojot.

Lai izvairītos no ievainojumu riska

- Pārlicinieties, ka esat saņēmuši pienācīgu apmācību roku darbam.
- Novērtējiet kravu pēc izmēra, svara, formas un satveršanas iespējām.
- Palūdziet palīdzību, ja krava ir pārāk smaga.
- Ieņemiet pareizu stāju.
- Turiet muguru taisni.
- Saliecieties ceļos un pietuvinieties kravai.
- Stingri satveriet kravu un pietuviniet ķermenim.
- Ar kāju muskuļu palīdzību paceliet kravu bez asām kustībām vai grūdieniem.

- Pirms pacelšanas paceliet uz augšu zodu.
- Neļaujiet kravai aizklāt redzamību un pirms kustības uzsākšanas pārliecinieties, ka ceļš ir brīvs.
- Izvairieties no atkārtotas saliekšanās vai savēršanās.
- Esiet sevišķi uzmanīgi, ja grīda ir slidena, nelīdzena vai nestabila.

Atcerieties

- Daudzus ievainojumus darba vietās izraisa nemākulīgs roku darbs.
- Dažkārt ilgstoši pielietota nepareiza roku darba tehnika izraisa muguras ievainojumus biežāk, nekā vienreizēja „smaga svara” pacelšana.

2. Darbs ar tehniku

Nelaiemes gadījumus izraisa

- Darbs ar neaizsargātu vai nepienācīgi aizsargātu tehniku.
- Brīdinājuma zīmju, brīdinājumu uzrakstu un darba drošības ignorēšana.
- Darbs strādājošu mašīnu tuvumā vai pietuvošanās tām.
- Aizsprotojumu novēršana mašīnas tīrīšanas vai apkopes laikā.
- Darbs ar dīkā stāvošām mašīnām, ja tām trūkst drošinātāju, to iedarbināšanas no trešo personu puses novēršanai.
- Darba drošības procedūru apmācības vai zināšanu trūkums.
- Neziņošana par defektiem darba devējam.
- Mašīnu ekspluatēšana noguruma, uztraukuma stāvoklī vai trūkstot pieredzei.

Nelaiemes gadījumu profilakse tehnikas ekspluatēšanas laikā

- Pārlicinieties, ka esat pienācīgi apmācīts(a) darbam ar šo tehniku.
- Pirms sākat darbu, pārlicinieties, ka visi drošinātāji ir savās vietās.
- Pirms aizsprostojumu novēršanas vai jebkādas tehniskās apkopes veikšanas izslēdziet mašīnu.

Nelaimīgi atsitikimai su ģrenginiais – pagrindinēs priežastys

- Saķeršanās ar mašīnas kustīgajām daļām.
- Tikt iesprostotam starp kustīgajām daļām.

- Trieciens ar materiālu, kas tiek izgrūsts no mašīnas.
- Trieciens ar kustībā esošu tehniku.
- Tikt iespiestam starp kustībā esošu mašīnu un nekustīgu objektu.
- Aizķerot apģērbu un ievēlot to mašīnas kustīgajās daļās.

Mašīnas aizsardzība

Daudzi nopietni negadījumi saistīti ar darbu ar tehniku. Daži no šiem nelaimes gadījumiem beidzas ar nāvi. Tas bieži notiek tāpēc, ka mašīna nav pienācīgi aizsargāta, vai ir noņemti drošinātāji.

Mašīnu tehniskās apkopes laikā var būt nepieciešama vairākkārtēja drošinātāju noņemšana un, steidzot darbu pabeigt, drošinātājs nav ievietots atpakaļ savā vietā. Ja drošinātāji nav savās vietās, traktoros un mašīnas izmantot nedrīkst.

Pirms jebkādu mašīnu ar bīstamām īpašībām ekspluatācijas uzsākšanas, jums jāpārlicinās, ka tās ir aprīkotas ar aizsargierīcēm. Turpmākajā tekstā tiek sniegti dažī piemēri:

Bīstamības faktors

Drošinātāja tips

Mašīnas, kuras darbina piedziņas vārpstas t.i., ar PTO vārpstu.

PTO vārpstas drošinātājs, kas nosedz visu rotējošās vārpstas garumu.

Darbināmās ražas novākšanas mašīnas, piem., kartupeļu savācēji, mizotāji.

Noteikta attāluma aizsargierīces.

Mašīnas ar rotējošām detaļām un zobratiem, piem., komposta mašīnas, arklī, ecēšas.

Noteikta attāluma aizsargierīces.

Hidrauliski paceļamas piekabes, kas pēkšņi var noslīdēt hidrauliskās sistēmas bojājuma dēļ.

Pēkšņa spiediena zuduma gadījumā izmantot mehāniskās atbalsta ierīces.

Nelaimes gadījumu profilakse, strādājot ar traktoriem un mašīnām

Traktoru apturēšana

- Lietojiet rokas bremzi
- Apturiet dzinēju
- Izņemiet atslēgu
- Atstāt ieslēgtu pārnesumu

Traktoru darbināšana

- Nekad nedarbiniet traktoru vai citas mašīnas, ja vien neesat pilnvarots un apmācīts to darīt.
- Pārlicinieties, ka jūs saprotat vadības rīkus.
- Pārbaudiet, ka neatkarīgās bremzes ir pieslēgtas.
- Pirms dzinēja ieslēgšanas pārlicinieties, ka neviena tuvumā nav un neviens netiek pakļauts briesmām, pirms jūs uzsākat kustību.
- Pārbaudiet, vai bremzes un stūre darbojas pareizi.
- Pārbaudiet, kur strādā citi un pārlicinieties, ka jūs viņus redzat.
- Ievērojiet darba drošības procedūras.
- Nekad neļaujiet bērniem braukt ar traktoru vai mašīnām.

Ekspluatējot mašīnas

- Nekad neizmantojiet mašīnu, ja jums nav attiecīgās pilnvaras vai neesat apmācīts(a) to darīt.
- Nekad nemēģiniet novērst aizsprostojumus vai tīrīt mašīnu, iekams nav izslēgts dzinējs un mašīna ir nekustīgā stāvoklī.

- Nevalkājiet ķēdes, vaļiņu apgērbus vai nesavāktus garus matas, kuri var tikt ierauti kustīgajās daļās.
- Nekad neuztrauciet cilvēkus, kuri strādā ar mašīnām.
- Nekad nedemontējiet kustībā esošu traktoru vai citu pašgājēju mašīnu.
- Gādājiet par to, lai visi drošinātāji būtu vietā.
- Pārbaudiet, vai visi vadības instrumenti ir skaidri apzīmēti, norādot, ko tie veic un kuru mašīnu tie vada.
- Pārbaudiet, vai jūsu rīcībā ir viss nepieciešamais aizsargapģērbs un jūs to lietojat.
- Nekavējoties ziņojiet uzraugam par visiem defektiem.
- Pārlicinieties, ka visu PTO vārpstu aizsargierīču izmēri ir pareizi un to izmērs atbilst vārpstas garumam.
- Pārbaudiet, vai aizsargierīce nerotē un atbalsta ierīce ir savā vietā.

Apvidus transporta līdzekļi (ATL)

- Neizmantojiet ATL, iekams neesat saņēmis(usi) attiecīgu apmācību.
- Izmantojot ATL, vienmēr valkājiet galvas aizsargķiveres.
- Nekad nepārvadājiēt pasažierus.
- Nebrauciet ātri, sevišķi nelīdzenās vietās.
- Atcerieties, ka palielinot ātrumu, samazinās transportlīdzekļa stabilitāte un palielinās apgāšanās risks.
- Braucot pa slīpu vai nelīdzenu apvidu, ievērojiet noteikumus, kas sniegti apmācības laikā.
- Nekad nepārsniedziet ATL vilkšanas spēju.

3. Slidēšana, paklupšana un krišana

Slidēšana, paklupšana un krišana notiek šādu iemeslu dēļ

- Netīras darba vietas
- Darbs augstumā
- Kāpņu izmantošana
- Mitras grīdas
- Darbs plīstošu jumtu un jumta logu tuvumā
- Strādājot atklātu malu tuvumā
- Strādājot uz pacelāju platformām
- Kritieni no traktoriem un mašīnām

Nelaiemes gadījumu profilakse

- Nodrošiniēt, ka darba vietas tiek uzturētas tīrības un kārtībā, un tajās nav šķēršļu.
- Novietojiet instrumentus, iekārtas, kabeļus un konteinerus, rūpīgi noliekot vai sakraujot tos.
- Izvairieties no paklupšanas bīstamības faktoriem, tādiem kā vilkšanas trosēm, instrumentiem u.c.
- Nodrošiniēt, ka gājēju celiņi nekad nav aizšķērsoti.

- Neizmantojiet pacelāju kā platformu pacelšanai augstumā, iekams tas nav aprīkots ar attiecīgu kabīni, kas piestiprināta pie dakšām. Pacelājam jābūt darbināmam no šīs kabīnes.
- Ja platformas atrodas vairāk kā 2m augstumā no zemes, jānodrošina, ka malas ir iežogotas ar 1m augstu aizsargstieni.
- Pārlicinieties, ka visi caurumi grīdā ir nosegti un ap tiem ir uzstādīts drošības nožogojums.
- Neizmantojiet kāpnes, ja tās nav aprīkotas ar stiprām roku margām.
- Nodrošiniet, ka visi šļācieni uz grīdas tiek nekavējoties savākti un tiek izvietotas brīdinājuma zīmes.

Kāpņu drošība

- Pārlicinieties, ka kāpnes ir nodrošinātas pret slīdēšanu, piesienot tās augšgalā.
- Pārlicinieties, ka kāpnes balstās uz līdzena un cieta pamata un nekad novietojiet tās uz nestabila pamata, t.i., laukakmeņiem, eļļas mucām vai kastēm.
- Kāpnēm jābūt droši noenkurotām uz pamata, vai kādam tās jāpietur.

- Kāpnēm jāsniedzas 1m slīpumā virs novietošanas vietas – pretējā gadījumā pārlicinieties, ka tās ir aprīkotas ar stipriem rokturiem.
- Novietojiet kāpnes pareizā leņķī. Leņķis jānomēra ik pa katriem četriem pakāpieniem.
- Vienmēr pirms kāpņu lietošanas pārbaudiet, vai tām nav defektu un ziņojiet par šādām kāpnēm ar defektiem jūsu darba devējam.
- Nekad novietojiet kāpnes vietās, kur pastāv bīstamība transporta līdzekļu kustības vai elektrokabeļu gaisa līniju dēļ.
- Siltumnīcas jumtu remontdarbus drīkst veikt tikai kompetentas personas.

4. Elektrodrošība

Nelaiemes gadījumi, kas saistīti ar elektrību, var izraisīt nāves gadījumus vai nopietnus apdegumus. Daudzu šo nelaiemes gadījumu cēlonis ir kontakts ar elektropārvades gaisa līnijām vai pazemes kabeļiem.

Atcerieties, ka iekārtām vai mašīnām nokļūstot pietiekošā tuvumā, var rasties elektrības lēcienuveida traucējumi – lai gūtu ievainojumus, nav nepieciešams saskarties ar elektropārvades gaisa līnijām.

Pārliecinieties, ka...

- Jūs pirms lietošanas esat pārbaudījis(usi) visus pārnēsājamus elektroinstrumentus, sevišķi to elastīgos vadus un kontaktus, vai tie nav bojāti, un šādu defektu gadījumā ir ziņots jūsu darba devējam.
- Visas kontaktligzdas ir aizsargātas ar zemslēguma noplūdes aizsardzības ierīci RCD (Residual Current Device).
- Visi bojātie kabeļi ir salaboti vai nekavējoties nomainīti.
- Visi elektroinstrumenti, kuri tiek izmantoti ārpus telpām, strādā ar pazeminātu spriegumu (110v) un ir pieslēgti caur RCD.
- Periodiski tiek pārbaudīta RCD kontrolpoga, lai pārliecinātos, ka ierīce efektīvi darbojas.
- Lietojot elektroierīces, jūs esat iztinis(usi) kabeļi no pagarinātāja vai spoles pilnībā – pretējā gadījumā pastāv pārkaršanas un aizdegšanās risks.

Rūpējieties par to, lai

- Darbā zem elektropārvades gaisa līnijām tiktu izmantota droša darba sistēma.
 - Neviena mašīnas daļa, t.i., lauka smidzinātāji, kāpnes vai apūdeņošanas caurules neatrastos tuvāk kā 15m no gaisa kabeļa.
 - Mašīnas netiktu novietotas pret stabiem vai atbalsta vadiem.
 - Vietās, kur varētu atrasties pazemes kabeli, nenotiktu mehāniska rakšana. Pārliecinieties, ka jūsu darbinieks pārbauda un apzīmē to atrašanās vietas.
 - Netiktu izmantotas mašīnas, iekams spēka kabeli nav pienācīgi aizsargāti, t.i., bruņotais kabelis ir apsegts ar biezu, elastīgu gumiju vai sintētisko kaučuku un tas ir kontaktā ar zemi.
 - Kontaktligzdas nebūtu pārslogotas ar adapteriem – uzliesmojuma draudi.
 - Kontaktligzdas netiktu izmantotas ārpus telpām mitros apstākļos, ja vien tās nav attiecīgi rūpnieciski ražotas un aizsargātas pret lietu, šļakatām un ūdens strūkļām. Neizmantojiet kontaktligzdas, kontaktdakšas vai slēdžus, kas paredzēti iekštelpām.
- Pirms ikviena tehniskās apkopes vai remonta darba uzsākšanas, iekārta vai mašīna būtu izslēgta, atslēgta vai atvienota no kontakta.
 - Gara mašīna vai smagas kravas netiktu pārvietotas zem elektropārvades gaisa līnijām vai tuvu tām, iekams nav pārbaudīti attālumi un drošība.
 - Nekad netiktu aizkārti nokrituši vadi un nenotiktu staigāšana to tuvumā.

5. Ķīmiskā drošība

Dārzkopības sektorā plaši tiek izmantotas ķīmikālijas. Nelaiemes gadījumi, kas saistīti ar ķīmikālijām, var izraisīt cietušajiem nopietnas un bieži vien ilgstošas sekas. Jūsu veselība var tikt nelabvēlīgi ietekmēta, ja ķīmiskās vielas nokļūst jūsu ķermenī:

- Ieelpojot piesārņoto gaisu caur degunu un plaušām.
- Uzsūcoties caur mutei, ja jūs pieskaraties mutei pēc tam, kad esat strādājis ar ķīmikālijām, vai nejauši tās norijot.
- Caur kontaktu ar ādu, pat tad, ja nav ievainojumu vai skrumbu, jo dažas ķīmiskās vielas var tikt absorbētas caur ādu.

Kad ķīmiskās vielas nokļūst jūsu ķermenī, tās nonāk asinsritē, kas var iznēsāt tās uz aknām, nierēm, smadzenēm un pa nervu sistēmu, un izraisīt nopietnu bojājumu, kas bieži vien ir ilgstošs.

Jūsu veselībai bīstamās vielas ietver sevī pesticīdus, t.i., herbicīdus, fungicīdus, insekticīdus, dezinfekcijas līdzekļus un tīrīšanas materiālus.

Saprotiet, par ko ziņo simboli

Ķīmiskais apraksts	Simbols	Bīstamā iedarbība
Bīstams/Toksisks		Darbojas kā indes, izraisot caureju, vemšanu, galvassāpes, reiboni un apgrūtinātu elpošanu.
Kodīgs		Izraisa ādas un acu apdegumu. Ja viela tiek ieelpota, var izraisīt deguna gļotādas, kakla un plaušu apdegumu.
Kairinošs		Kairina acis, kaklu, degunu un ādu. Var izraisīt alerģiju.
Uzliesmojošs		Tvaiki var izraisīt aizdegšanos pat istabas temperatūrā.
Oksidējošs		Var izraisīt aizdegšanos.
Sprādzienbīstams		Var eksplodēt, ja viela novietota karstumā, pakļauta triecienam vai berzei.

Veicamie piesardzības pasākumi

- Pārliecinieties, ka esat saņēmis(usi) apmācību par ķīmikāliju pielietojumu un izmantošanu.
- Vienmēr valkājiet aizsargapģērbu un piemērotas elpošanas maskas.
- Esiet droši par to, ka skaidri saprotat, ko nozīmē informācija, ko sniedz ķīmiskie apzīmējumi.
- Sadarbojieties ar savu darba devēju veicamo pasākumu jomā, lai izvairītos no ievainojumiem.

- Nesmēķējiet, neēdiet vai nedzeriet zonās, kur notiek darbs ar ķīmikālijām un neuzglabāiet šajās vietās pārtiku.

- Nepārnēsiet piesārņojumu, piem., liekot mutē zīmuļus un pildspalvas.

- Pirms atstājat savu darba vietu, obligāti nomazgājiet rokas.

- Esiet sevišķi uzmanīgs(a), rīkojoties ar koncentrētām ķīmiskām vielām, lai izvairītos no to iešļākšanās acīs, sejā un uz rokām.

- Nekad neglabāiet ķīmiskās vielas tādās tvertnēs kā piena pudeles vai atspirdzinošo dzērienu pudeles.

- Pārliecinieties, ka ķīmiskās vielas pēc to izmantošanas ir pārvietotas uz drošu un slēgtu glabātuvi.

- Ziniet, kādi ārkārtas pasākumi ir jāveic uz vietas, ja notiek nelaimes gadījums.
- Nenoņemiet vai nebojāiet marķējumus uz tvertnēm.

Ārkārtas situācijas

1. Pirmā palīdzība

Nekavējoša un pareiza ievainojumu pārbaude un ārstēšana var izglābt jūsu dzīvību. Pat neliela ievainojuma nevēžīga vai sliktā ārstēšana var izraisīt infekciju un saslimšanu.

Ir ļoti svarīgi, ka:

1. Jūsu darba vieta ir apgādāta ar pirmās palīdzības aprīkojumu, kas piemērots jūsu veicamā darba veidam.
2. Jūs zināt, kur atrodas pirmās palīdzības kaste un kurš ir norīkots par atbildīgo personu, kura pārziņā ir pirmā palīdzība.
3. Pirmās palīdzības kastēs jābūt:
 - Plāksteriem
 - Atsevišķi iepakoti trīsstūrveida pārsējiem
 - Saspraužamām adatām
 - Lielām, atsevišķi iepakotām, ar medikamentiem nepiesūcinātām brūču saitēm
 - Atsevišķi iepakotām salvetēm
 - Feldšeru grieznēm
 - Lateksa cimdņu pārim
 - Sterilam acu mazgāšanas līdzeklim
4. Ja strādājat tālu no medicīniskās aprūpes punkta, jūsu rīcībā jābūt pirmās palīdzības komplektam – tā saturam jābūt tādām pašām, kā iepriekš norādīts.

5. Ārkārtas palīdzības dienestu tālrunu numuri ir izlikti redzamās vietās darba zonā, piem., ēdnīcā, birojā.

Ārkārtas procedūras

- Uzturēt visus avārijas pieviedceļus un evakuācijas ceļus brīvus no šķēršļiem.
- Pārliecinieties, ka jūs labi zināt visas ārkārtas procedūras darbā, piem., apmācību ugunsgrēka gadījumā, ķīmiskās noplūdes gadījumā, u.c.
- Zināt, kam jāizziņo trauksme.
- Zināt, kur var nokļūt drošībā.
- Labi zināt, ko nozīmē brīdinājuma zīmes un uzraksti.
- Nekad nesmēķējiet un nelietojiet citus uzliesmojuma avotus aizliegtajās zonās, kur notiek gāzu vai uzliesmojošu šķidrumu uzglabāšana vai lietošana.

2. Ugunsgrēks

Ugunsgrēka un evakuācijas plāns

Ugunsgrēka gadījumā viss personāls atstāj darba vietu un sapulcējas pie galvenās ieejas. Vecākais dežūrējošais vadības loceklis vai norīkotā ugunsdzēsības persona nodrošina, ka tiek veikta cilvēku skaitīšana, lai noteiktu, vai kāda persona(as) trūkst. Pie uguns dzēšanas var ķerties tikai tad, kad ir zināms, kur atrodas viss personāls.

Evakuācijas ceļi

Visas durvis, kas ved uz āru, ir apzīmētas ar izejas zīmēm – kamēr cilvēki strādā, tās nebūs aizslēgtas.

Ugunsdzēsšanas rīki

Ugunsdzēsamajiem aparātiem darba vietā jābūt novietotiem tiem ierādītajās vietās un tos regulāri jāpārbauda.

Jūsu veselības, drošības un labklājības nodrošināšana

1. Jūsu veselības aizsardzība

Veselības problēmas industrijā var rasties un attīstīties par tām nezinot. Jāņem vērā, ka vislabākais ceļš, kā aizsargāt jūsu veselību, ir apzināties riskus un, tiklīdz parādās simptomi, ziņot par saslimšanas gadījumiem jūsu darba devējam.

1. Ādas problēmas

Iemesli

- Ādas bojājumi iegriezumu, nobrāzumu vai sadūrumu dēļ.
- Atrašanās aukstumā un mitrumā, kas izraisa sausumu un ādas splaisājumus.
- Bieža iegremdēšana ūdenī noskalo no ādas dabīgo taukslāni.
- Atrašanās ķimikāliju ietekmē.
- Pārmērīga atrašanās saules gaismā.

Sekas

- Dermatīts
- Brūču infekcijas
- Ādas vēzis
- Ādas apdegums
- Saules dūriens

Profilakse

- Strādājot ar ķīmikālijām, jāvalkā piemēroti cimdi un aizsargapģērbs.
- Sekojiet tam, lai respiratorie aizsarglīdzekļi ir labā kārtībā un ir nepieciešamie filtri.

- Lai noņemtu bīstamās vielas, jāmazgā rokas.
- Jālieto rūpnieciskie aizsargkrēmi.
- Iegriezumi un nobrāzumi jāapsedz ar ūdensnecaurlaidīgu plāksteri.
- Nekavējoties jāārstē nelielas infekcijas.
- Neatrodieties pārāk ilgi saulē – ja iespējams, izmantojiet saulesargu.
- Pievērsiet uzmanību kārpām, dzimumzīmēm un ādas pigmenta plankumiem un ziņojiet darba devējam, ja tie palielinās, asiņo vai niez.

2. Grauzēju izraisīta slimība

Var iegūt no materiāliem, kas piesārņoti ar žurku urīnu. Simptomos ietilpst drudzains stāvoklis un galvassāpes, kas var izraisīt meningītu.

Profilakses pasākumos ietilpst

- Laba personīgās higiēnas ievērošana. Mazgāšanās pirms ēšanas, dzeršanas vai smēķēšanas.
- Rīkojoties ar iespējami piesārņotiem materiāliem, lietot aizsargcimdus.

3. Sēņu ražošanā strādājošo darbinieku plaušas

Sēņu industrijas darbiniekiem, ieskaitot savācējus, var attīstīties alerģija, ko izraisa sporu ieelpošana, piemēram, sporas, ko izdala atvērušās sēnes.

Infekcijas simptomus ietilpst drudzis, galvassāpes, drebuļi, muskuļu sāpes un elpošanas traucējumi. Ja netiek uzsākta agrīna ārstēšana, var iestāties neatgriezenisks plaušu bojājums.

Profilakse

- Lai aizsargātos no sporu ieelpošanas, lietojiet piemērotu sejas masku vai respiratoru.

2. Individuālais aizsargaprīkojums un spēcapģērbs

- Jūsu darba devējs nodrošinās jūs ar nepieciešamajiem Individuālajiem Aizsardzības Līdzekļiem (IAL) un Individuālo Aizsardzības Apģērbu (IAA).
- Ar likumu noteiktais jūsu pienākums ir pienācīgi izmantot IAL un lietot to saskaņā ar instrukcijām, un pēc lietošanas atdot to atpakaļ glabāšanai.
- Par visiem defektiem ziņot darba devējam.

3. Darbinieka labklājība

- Jūsu darba devējam jānodrošina pienācīgas labierīcības, ieskaitot tualetes un mazgāšanās zonas.
- Mazgāšanās telpām jābūt pienācīgi apgaismotām un tajās jābūt tekošam karstajam un aukstajam ūdenim, kā arī ziepēm un tīriem dvieļiem.
- Jums jāgādā, lai tās būtu tīras un sakoptas.
- Jūs būsiet apgādāti ar dzeramo ūdeni.
- Jūsu darba devējam jānodrošina jūs ar telpu, kurā jūs varat apsēsties un pagatavot karstos dzērienus, kā arī ēdienu.

1. Smēķēšana

- Darbiniekiem un citām personām (piem., apmeklētāji vai klienti) nav atļauts smēķēt slēgtās darba telpās un šajā ziņā viņiem ir jāievēro likumā noteiktais.
- Sīkāka informācija par smēķēšanu darba vietā ir pieejama Tabakas kontroles birojā (www.otc.ie) vai jūsu vietējā veselības direkcijā.

2. Ārpusreglamenta attiecības darba vietā

Jūsu darba devējam jāizstrādā efektīva politika, kas vērsta pret ārpusreglamenta attiecībām, kas balstās uz ārpusreglamenta attiecību darba vietā profilakses normām un noteikumiem.

3. Bīstamie uzdevumi

Jūsu darba devējs noteiks šādus bīstamos uzdevumus, kurus jūs nedrīkstat uzņemties, balstoties uz šādu uzdevumu riska novērtēšanu, piem., darbs uz siltumnīcas jumta, noteikta veida mašīnu, piemēram, vilcēja vadīšana ierobežotās vietās, ķēžu zāģu izmantošana.

4. Darbs celtniecības industrijā

Ja jūsu darbs saistās ar uzturēšanos būvdarbu veikšanas laukumā, piem., apzaļumošanas sektorā, jūsu darba devējs organizēs jums vienas dienas drošības apmācības kursa apmeklējumu (šķērsošanas drošības apmācība).

4. Darbinieku vispārējie pienākumi

(1989.gada Akta par veselību, drošību un labklājību darbā 9.sadaļa)

Atrodoties darbā, ar likumu noteiktais katra darbinieka pienākums ir:

- Cik vien iespējams rūpēties par to, lai izvairītos no ievainojumiem vai veselības traucējumiem pašam un būt atbildīgam par to, lai nenodarītu ievainojumus vai veselības traucējumus citiem.
- Sadarboties ar savu darba devēju saskaņā ar Aktu.
- Drošā veidā izmantot visus izstrādājumus, tādus kā Individuālie Aizsardzības Līdzekļi (IAL) un Individuālais Aizsardzības Apģērbs (IAA).
- Ziņot savam darba devējam vai uzraugam par visiem defektiem vai bojājumiem, ko esat novērojuši mašīnās, iekārtās un darba vietā vai darba sistēmā, kuri var apdraudēt drošību un veselību.

Bord Glas

Developing Horticulture

Bord Glas

**Commercial House, West End Commercial Village,
Blanchardstown, Dublin 15, Ireland.**

Tel: 353 1 803 0398 Fakss: 353 1 803 0399

El. p.: info@bordglas.ie

Tinklalapis: www.bordglas.ie

**HEALTH AND SAFETY
AUTHORITY**

Health & Safety Authority

Headquarters, 10 Hogan Place, Dublin 2, Ireland.

Tel: 353 1 614 7000 Fakss: 353 1 614 7020

El. p.: web-info@hsa.ie

Tinklalapis: www.hsa.ie